

ŠKOFIJSKI LIST

30.

Codex iuris canonici.

Titulus VII.

De matrimonio. Can. 1012—1143.

Novi zakonik opozarja najpoprej na nekatere verske nauke o sv. zakonu. Uči namreč:

Gospod Jezus Kristus je zakonsko pogodbo povzdignil na čast zakramenta; zato je med krščenimi vsaka veljavna zakonska pogodba tudi zakrament. (Can. 1012.)

Zakonu je glavni namen zareditev in vzgojitev otrok; drugotni namen je medsebojna pomoč in zdravilo zoper poželjivost. Zakonu je bitno, da se sklene le med enim možem in eno ženo in da je do smrti nerazdružljiv; te bitne lastnosti zakrament še bolj utrdi. (Can. 1013.)

Zakon se mora uravnati po božjih in cerkvenih postavah; država more edino le državljanske posledice zakona urejevati. (Can. 1016.)

Župnik naj vernike modro in previdno poučuje o zakramentu sv. zakona in o njegovih zadržkih. (Can. 1018.)

O zarokah.

Zaroka ali obljuba v zakon je veljavna le, ako se poda pismeno; dotično listino morata podpisati ženin in nevesta, pa še župnik ali škof, ali vsaj dve priči; ako ženin ali nevesta, ali nobeden ne zna ali ne more pisati, se mora to v pismu povedati in poleg župnika ali škofa ali dveh prič mora listino podpisati še ena priča.

Ako zaroke niso sklenjene po teh predpisih, prav nič ne veljajo, tudi ne pred Bogom in v vesti. Pa tudi veljavne zaroke ne dajo pravice izsiliti poroko pred sodnijo, akoravno bi ena stran brez pametnega razloga od njih odstopila; pač pa se more pred sodnijo zahtevati povračilo napravljene škode. — Iz zarok ne nastane noben zakonski zadržek. (Can. 1017.)

S temi določbami se ujema pri nas v Avstriji tudi državno zakonsko pravo (drž. zak. § 45. 46).

Cap. I.

De iis quae matrimonii celebrationi praemitti debent et praesertim de proclamationibus matrimonialibus.

Pozvedovanje.

Pred poroko mora biti ugotovljeno, da ni nobene ovire za veljaven in dopusten zakon. V smrtni nevarnosti zadostuje za silo prisega obeh zaročencev, da sta krščena in da jima ni znan noben zadržek, razen, ako bi bila nasprotna sumnja precej utemeljena. (Can. 1019.)

Pozvedovati po morebitnih zadržkih je dolžan župnik, ki ima pravico poročati. Previdno naj zaročencev skupno, pa tudi posamično izprašuje po morebitnih zadržkih, po neprisiljeni pri-volitvi in o tej posebno nevesto in o zadostnem znanju krščanskih resnic. Zadnje more opustiti, ako bi radi posebnih lastnosti dotičnih sklepali, da bi bilo vprašanje brez koristi. Za pozvedovanje naj izda škof primerna navodila. (Can. 1020.)

Ako je zaročenec krščen v drugi župniji, mora prinesiti krstno spričevalo; ako še ni birman, naj pred poroko ta zakrament prejme, ako ga more brez posebnih težav. (Can. 1021.)

Pouk.

Uvaževaje razne okolnosti zaročencev naj jih župnik pouči o svetosti zakramenta sv. zakona, o medsebojnih dolžnostih v zakonu in o dolžnosti staršev do otrok; prav nujno naj jih opominja, da se pred poroko natanko izpovedo in da prav pobožno prejmejo sveto obhajilo. (Can. 1033.)

Maloletne naj prav resno posvari, naj zakona nikakor ne sklepajo, ako starši za to ne bi vedeli ali ako bi pametno branili; v slučaju, da maloletni kljub temu vendarle silijo v zakon, naj jih župnik ne poroči, dokler ni škofa za svet poprašal. (Can. 1034.)

Oklici.

Javno se morajo oklicati vsi, ki nameravajo stopiti v zakon. (Can. 1022.)

a) Kdo in kje?

Zakon okliče *parochus proprius*. Ako je eden zaročencev po dozorelosti (post adeptam pubertatem) drugod prebival šest mesecev, naj župnik sporoči škofu, ki bo po svoji previdnosti odločil, da se zakon tudi tam okliče, ali pa bo nasvetoval drug način pozvedovanja o svobodnem stanju. Ako pa župnik utemeljeno sumi, da obstoji kak zadržek, naj tudi še za krajši čas bivanja na drugem kraju škofa za svet popraša; škof naj poroke ne dopusti, dokler se ni sum popolnoma odstranil. (Can. 1023.)

b) Kdaj in kako?

Oklici naj se vrše ob treh zaporednih nedeljah ali drugih zapovedanih praznikih, in sicer v cerkvi med sv. mašo ali po kateremkoli duhovnem opravilu, h kateremu prihajajo mnogi številni verniki. (Can. 1024.)

c) Nadomestilo.

Vsak škof more za svojo škofijo določiti, da se namesto oklicev imena zaročencev nabijejo na vrata župne ali katere druge cerkve; na vratih naj imena ostanejo nabita osem dni, ki so pa tako izbrani, da sta v tem času dva zapovedana praznična dneva. (Can. 1025.)

d) Oklici odpadejo.

Oklicati pa ni treba zakonov, ki se sklenejo z oprostom od zadržka *disparitatis cultus* ali *mixtae religionis*; vendar pa more škof po svoji previdnosti oklice dopustiti, ako se je nevarnost za pohujšanje odstranila, je sv. stolica dala oprost in se vera ne omenja. (Can. 1026.)

e) Dolžnosti vernikov.

Ako verniki za kak zakonski zadržek vedo, so zavezani in dolžni, da ga še pred poroko naznanijo župniku ali škofu. (Can. 1027.)

f) Oprost.

Domači škof more po svoji previdnosti iz postavnih razlogov oprostiti od oklicev v svoji in tudi v tuji škofiji, če bi se morali tudi tam opraviti. — Ako imata zaročenca več lastnih škofov, ima pravico podeliti oprost tisti škof, v čigar škofiji se bo vršila poroka; ako se pa poroka vrši v tuji škofiji, more dati oprost katerikoli lastnih škofov. (Can. 1028.)

g) Poročilo o oklicih.

Kadar je drugi župnik opravil pozvedovanje in oklice, mora izid nemudoma uradno sporočiti župniku, ki ima pravico poročati. (Can. 1029.)

h) Po oklicih.

Po opravljenih pozvedovanjih in oklicih naj župnik ne dopusti poroke koj; ampak čaka naj tako dolgo, da ima vse potrebne listine v rokah, najmanj pa naj čaka tri dni po zadnjih oklicih, razen ako je utemeljen razlog za hitrejšo poroko. — Ako se poroka ne izvrši tekom šestih mesecev, se morajo oklici ponoviti, razen ako škof drugače odredi. (Can. 1030.)

i) Ako se zve za zadržek.

Moreta se dogoditi dva slučaja, namreč da je zadržek dvomljiv ali gotov:

Ako je zadržek dvomljiv, naj župnik vestno pozveduje o zadržku; zato naj popraša pod prisega vsaj dve zanesljivi priči, razen ako bi bil zadržek zoper dobro ime zaročencev; pa tudi zaročence same naj popraša, ako se mu zdi potrebno. Oklice naj pa le opravi in dokonča, naj bi dvom nastal tudi preden je oklice začel in preden jih je izvršil. Toda, ako pametno sodi, da dvom še obstoji, naj poroke ne dopusti, dokler ni poprašal škofa.

Ako je pa zadržek gotov in je skriven, naj oklice nadaljuje in dovrši, med tem pa naj zadevo sporoči škofu ali »*Sacrae Poenitentiariae*«. — Ako je pa zadržek očiten in je zvedel zanj pred oklici, naj jih ne začenja, dokler zadržek ni odstranjen, akoravno bi mu bilo znano, da je pro foro conscientiae oprost že podeljen; ako pa zve za zadržek po prvem ali drugem oklicu, naj oklice izvrši in o zadevi škofu poroča.

Ako se pa ni odkril noben zadržek, naj po opravljenih oklicih zaročence dopusti k poroki. (Can. 1031.)

Poroke zaročencev, ki nimajo nikjer svojega bivališča, ki so torej »vagi«, naj razen v slučaju nujne potrebe župnik ne dopusti, dokler mu ni dovolil škof ali od njega pooblaščen duhovnik. (Can. 1032.)

Ad cap. I. za našo škofijo.**Pozvedovanje.**

Za našo škofijo velja navodilo iz l. 1876. (*Dioecesanblatt* 1876, pg. 35—41.) Župniki imate v rokah predpisani obrazec. Ker prideta ženin in nevesta vsak s svojimi pričami in ker so vprašanja točna z ozirom na razne zadržke, bo uspeh pozvedovanja pač zanesljiv.

Ni več potrebno vprašanje o zarokah s kako drugo osebo, ker te, akoravno sklenjene veljavno, zakona z novp nevesto več ne ovirajo. Tudi ni potrebno vprašanje o državljskem zadržku, ker ta pri nas več ne obstoji.

Pouk.

Zakonik poudarja pouk zaročencev o svetosti zakramenta, o medsebojnih dolžnostih in o dolžnostih staršev do otrok. Vse te strani pouka so izredno važne posebno za naš čas, v katerem se toliko napačnega piše o sv. zakonu in njegovih dolžnostih.

Podatke za pouk, kakor je v našem času potreben, podajata obe naši sinodi in knjiga »Instructio«. In sicer:

a) Kako naj starši izpolnjujejo svoje dolžnosti do otrok glede na dušo in na telo, posebno z ozirom na čistost in prihodnji zakon, podaja kratka navodila prva sinoda str. 9—12, 20—23, potem druga sinoda str. 76—87; knjiga Staršem str. 30 do konca;

b) za pouk mladeničev in deklet, ki že na zakon mislijo, podaja navodila prva sinoda str. 33—35, druga sinoda str. 97—99, *Instructio pastoralis* str. 141—143 in knjiga Mladeničem II. zvezek, Dekletom I. zvezek;

c) za zaročence bi le še preostal nauk de usu matrimonii v drugi sinodi str. 99—104 in knjiga šeninom in nevestam, spisana zato, da se da zaročencem v roke, ker je dotične nauke težko pripovedovati. So pa vsi nauki, tudi najbolj kočljivi, potrebni, ker izkušnja uči, koliko žalosti prihaja v zakonsko in družinsko življenje od tod, ker se zaročencem dotična navodila ne dajo;

d) izredno važno je, da žena ve, kako naj se obnaša, ko postane mati, da ostaneta zdrava ona in njen otrok. Saj se vedno bolj nujno zahteva pouk mater v dotičnih okolnostih. Glavna in zadostna navodila daje knjiga Staršem str. 1—30.

Oklici.

Oklici so zapovedani. Poroka brez oklicev je veljavna, toda nedopustna. Zakonik določuje, da naj oklice opravi lastni župnik in pa župnik onega kraja, v katerem je zaročenec po dozorelosti prebival šest mesecev, ako škof v tem slučaju ne odloči drugače. Oklici se morejo opraviti med katerokoli božjo službo, h kateri verniki prihajajo mnogoštevilno. Druge do sedaj veljavne zahteve o oklicih odpadejo. One, ki so »vagi«, okliče župnik kraja, kjer se nameravajo poročiti, vendar mora škof za vsak slučaj posebej še pred poroko izdati potrebna navodila.

Državne postave veljajo, kakor do sedaj. Brez oklicev bi bil zakon neveljaven, ako se ni dobil oprost od politične oblasti. (Drž. zak. § 69.) Zaročenca se morata oklicati vsak v svoji župniji; ako v kraju poroke še ne prebivata šest tednov, se morata oklicati tudi tam, kjer sta poprej šest tednov stanovala, ali pa morata čakati s poroko, da mine šest tednov. Ako se poroka ne sklene v šestih mesecih, se morajo oklici ponoviti.

Ker država zahteva oklice, škof pri nas še ne more dopustiti, da se imena zaročencev pribijejo na cerkvena vrata, kar bi bilo pripravno v velikih župnijah, v katerih je včasih prav mnogo zaročencev. Poskrbeli bodo škofje, da vlada prizna kot veljaven tudi ta način.

O oklicih in o listinah, potrebnih za poroko mladeničev, podvrženih vojaški dolžnosti, in neavstrijskih državljanov poglej dotična navodila v raznih številkah Škofijskega Lista.

Po oklicih.

Župnik naj poskrbi, da o pravem času zbere vse potrebne listine. Ako se zaročenci nameravajo poročiti na drugem kraju zunaj lastne župnije, naj župnik poskrbi za tako pooblaščenje določenega duhovnika, da bo zakon dopusten in veljaven po cerkveni in državni postavi.

Novi zakonik zahteva, naj se poroka ne vrši, dokler niso pretekli trije dnevi po zadnjih oklicih. Poroke naj se torej vrše v sredah in vsekako s sveto mašo, da dobi nevesta predpisani blagoslov za srečen in rodoviten zakon.

Vendar pa se more poroka vršiti poprej, ako je za njo utemeljen razlog. O tem sodi župnik sam. Da bodo enako postopali vsaj gospodje vsake dekanije, naj se na duhovniških sestankih o tem dogovore. Ako župnik dvomi o veljavnosti razloga za hitrejšo poroko, naj se posvetuje s svojim dekanom.

Vsa druga določila so jasna.

Cap. II.

De impedimentis in genere.

V več kanpnih ponavlja novi Zakonik znane nauke, da postavlja katerekoli zakonske zadržke more edino le najvišja cerkvena oblast. Tudi odpravljati jih more le ista oblast, in kogar pooblaščuje splošno cerkveno pravo ali poseben indult apostolske Stolice. (Can. 1035—1041.)

Razdelitev zadržkov.

Čisto nova je razdelitev v zadržke gradus minoris in gradus maioris.

Zadržki gradus minoris so: 1. Consanguinitatis in tertio gradu lineae collateralis; 2. affinitas in secundo gradu lineae collateralis; 3. publica honestas in secundo gradu; 4. cognatio spiritualis; 5. crimen ex adulterio cum promissione vel attentatione matrimonii etiam per civilem tantum actum.

Vsi drugi zadržki so gradus maioris. (Can. 1042.)

Ta razdelitev je važna pri prošnji za oprost od zadržkov. Oprost namreč od zadržka gradus minoris je veljaven, akoravno bi bila prošnja za oprost per obreptionem sive subreptionem neresnična, ali neresničen celo glavni razlog, ki je za oprost odločilen. (Can. 1054.)

Oprost od zadržkov v nujnih slučajih.

Nova določila za oprost so za vse duhovnike izredno važna. Najpoprej govori zakonik o pooblaščenju za oprost urgente mortis periculo in pravi:

a) Kaj more škof? Da se pomiri vest ali da se pozakonijo otroci, more v tem slučaju škof oprostiti »tum super forma in matrimonii celebratione servanda, tum super omnibus et singulis impedimentis iuris ecclesiastici, sive publicis sive occultis, etiam multiplicibus, exceptis impedimentis provenientibus ex sacro presbyteratus ordine et ex affinitate in linea recta«; oprostiti pa more škof v tem slučaju »propriis subditos ubique commorantes et omnes in proprio territorio actu degentes, remoto scandalo et si dispensatio concedatur super cultus disparitate aut mixta religione, praestitis consuetis cautionibus; to oblast ima škof »consummato matrimonio«, ako sta namreč dotična dva že sklenila zakon in ga izvršila, ki je pa radi cerkvenih zadržkov neveljaven. (Can. 1043.)

b) Kaj morejo v istem slučaju, namreč urgente mortis periculo, drugi duhovniki? Ako se

v tem slučaju ne more do škofa, ima ono isto oblast prvič župnik, drugič vsak duhovnik, ki po novem zakoniku sme poročati, kadar se ne more dobiti župnik, in tretjič tudi spovednik, toda »hic pro foro interno et in actu sacramentalis confessionis tantum.« (Can. 1044.)

Kaj pa v drugih slučajih? Zakonik določuje:

Od zadržkov naštetih zgoraj sub a in pod istimi pogoji more škof dati oprost, »quoties impedimentum detegatur, cum omnia sint parata ad nuptias, nec matrimonium sine probabili gravis mali periculo differri possit, usque dum a S. Sede dispensatio obtineatur.«

Ravno to more škof tudi »in convalidatione matrimonii iam contracti, si idem periculum sit in mora nec tempus suppetat recurrendi ad S. Sedem«.

V naštetih okolnostih morejo dati oprost tudi župnik ali duhovnik, ki poroča, kadar ni župnika, in spovednik, toda vsi ti »solum pro casibus occultis (sc. si impedimentum pro foro externo probari non potest), in quibus ne loci quidem Ordinarius adiri possit, vel nonnisi cum periculo violati secreti. (Can. 1045.) To zadnje pooblastilo je izredno važno za spovednike.

Oprost, podeljen urgente mortis periculo pro foro externo«, naj se koj zapiše v poročno knjigo in naznani škofu. (Can. 1046.)

Ako S. Poenitentiaria ne določi drugače, naj se »dispensatio in foro interno non sacramentali concessa super impedimento occulto« zapiše in shrani v skrivnem škofijskem arhivu in velja tudi pro foro externo, ako bi se zadržek pozneje zvedel; toda ako je bil oprost podeljen le »in foro interno sacramentali«, pa bi se zadržek zvedel, moral bi se pro foro externo izprositi nov oprost. (Can. 1046, 1047.)

Druga določila o oprostih zadevajo le škofljestvo, zato jih smemo izpustiti. (Can. 1048 do 1057.) — O zadržkih prihodnjič dalje.

Poročilo o konferencah Sodal. SS. Cordis Jesu za leto 1917.

J. Flis.

Že četrto leto so se konference vršile vedno v neugodnejših časih. Hvala vsem gospodom, ki so tudi letos vztrajali in se shodov radi udeleževali. Skoraj vsi voditelji konferenc tožijo o jako neugodnih okoliščinah, pa tudi vsi pohvalijo požrtvovalnost in vztrajnost udeležencev, nekateri so bili prav pri vseh, drugi pri skoraj vseh kon-

ferencah. Postojnski gospod dekan poroča: »Sestankov je bilo pet vkljub vojnim razmeram, ko imajo prav vsi duhovniki v dekaniji nastanjenega več ali manj vojaštva v župniščih. Pred konferenco je bila sv. maša z oficijem za padle udeleževali prav radi. — Duhovščina je prihajala zelo rada na konference, le eden ni bil prav pri

nobeni konferenci. Par gospodov ni bilo po enkrat vsled bolezni ali nujnih opravil. — Vnema dela čast dekaniji.

V moravški dekaniji je vojaštvo zasedlo po župniščih vse prostore, da se niso mogle vršiti konference, drugod ni bilo mogoče dobiti voznikov i. dr.; vkljub tem zaprekam so bili razen pastoralne konference še štirje shodi Sodal. SS. Cordis.

V Cirknici sta bili samo dve konferenci, ker si gg. župniki vsled splošnega pomanjkanja ne morejo pripraviti potrebnega; obe konferenci sta bili živahni in dobro obiskani; v Planini so duhovniki v pričujočnosti vernega ljudstva planske župnije opravili mrtvaško opravilo za padle vojake-farane. V Semiču so se radi udeleževali in v obilnem številu vkljub temu, da je belokranjska železnica prav neugodno vozila. Enaka poročila so prišla tudi od drugih dekanij.

Kakor je razvidno iz posnetka razprav pri konferencah, so se tudi letos obravnavala vprašanja iz dogmatike, morale, cerkvenega prava, pastorage, asceze, vsakdanjega dušnopastirskega delovanja, o raznih Marijinih družbah, priprava za sv. zakramente i. dr. Pa tudi o socialnih, družabnih razmerah, o razmerah med duhovniki samimi v zadnji dobi, o postopanju z ljudstvom, o skrbi za reveže, o prehrani se je razpravljalo, razgovarjalo, pojasnjevalo in navduševalo za vztrajno delo; reči smem, na vrsto je prišlo vse, kar je v sedanjih razmerah duhovniku potrebno vedeti, da se njegovo obzorje razširi in je njegovo delovanje v raznih pripetljajih in slučajih morda in previdno. Tudi važna okrožnica Benedikta XV. o pridigovanju in pridigarjih je bila predmet razpravam in razgovorom.

Tudi letos so delavni, za uspeh konferenc vneti gospodje razprave različne vsebine pismeno obravnavali, kajti iz skušnje vedo, da se konference lažje izpodbudno in koristno vrše, ako imajo kako pozitivno podlago za razgovor. Vsem gospodom referentom najtoplejša zahvala za jako koristne, z vnemo in veseljem spisane referate.

Iz vsega je razvidna potreba in korist sestankov. Navdušeno se je g. dekan Rihar zavzemal za konference, to zahteva potrebnost inteligentne družbe za duhovnike; veže nas bratovska vez duhovništva; doseže se enakost delovanja, kar dobro vpliva na ljudstvo; drug drugega krepi, drug od drugega se učimo; pripravljamo se za sistematično duhovsko delovanje po vojni itd.

Poleg tega pa je gg. dekanom dana priložnost, da pri konferencah marsikaj lahko opravi-

vijo, kar bi sicer zahtevalo mnogo dela in pisarij; n. pr. g. dekan opozori na pomanjkljivosti, ki jih je našel pri vizitaciji, bodisi pri spisovanju matic, pri računih, oskrbovanju cerkvenega in nadarbinskega premoženja, pri vpisovanju manualnih maš; tu se vršijo lahko kake razdelitve med gospode, se opravijo razne zbirke in več drugih stvari, ki se sicer vidijo malenkosti, pa vendar niso, marveč so jako važne za celotno delovanje in izpolnjevanje raznih dekanskih dolžnosti.

Na razvalinah smo. »Gospodarstvo je blizu razpada, primanjkljaj v produkciji, nastopa oderuštvo, primanjkuje živil, obleke, orodja; v kupčiji je padla vsa treznost. Ta razpad sega tudi v moralno življenje; četrta, peta, šesta zapoved je močno načeta, sedma in osma zelo trpita. Vera v božjo dobroto je omajana in vsled tega razpad cerkvenega življenja.« — Mnogo zaposljena Marta hiti Gospodu naproti in mu potoži: Gospod, tvoja hiša je opustošena, kamor si vedno in z veseljem prihajal, ondi jokajo. Zakaj nisi poprej prišel? Kako bi mogla tja, kjer si ti, priti bolezen, žalost, smrt? Ljubiš nas, in glej, vendar nas žališ. — In mi: glej Gospod, molimo Te v presvetem Zakramentu, pogosto Te prejemamo v sv. obhajilu, kako lepe shode smo prirejali Tebi v čast, in Ti si nas tako zapustil, zakaj nas tako globoko v dušo žališ? — To je vprašanje, kakor si ga mnogokrat stavimo. Težko se nam zdi ljubezen božjo z našo bridkostjo, s trpljenjem, z boleštvom spraviti v soglasje. Zakaj? Duh naš nima moči, da bi razumel močno roko Gospodovo, ki je človeka vklenila v jeklene zakone fizičnega reda, in ki v moralnem redu dopušča vso grozoto hudobne volje. Toda rekel si, Gospod, moje misli niso vaše misli, moja pota niso vaša pota. Zavedati se moramo, da smo le mali kamenčki, jako majhni drobci v velikem svetovnem poslopju, ki je zidano v božjem slogu — torej nam nerazumljivem.

Človeško srce je omahljivosti podvrženo, mogočni dogodki ga pretresajo, vpliv modernega življenja ga razburja. Nov čas je nastopil, nov svet s čisto novimi nazori, z novim stremljenjem. Res je, s tem dejstvom moramo računati, z mirnim očesom si ga ogledati. Koliko takih sprememb nam kaže zgodovina v raznih stoletjih. Kdor je doživel blizu 80 let, je bil sam priča mnogim, četudi tako temeljitim izpremembam. Vse na svetu je nestanovitno, nič ni stalnega. Vkljub vsemu zunanjemu preobratu nadnaravni svet vere ostane nedotaknjen, neizpremenljiv.

Med silnim piščem in burnim viharjem je prišel Sv. Duh nad apostole. Burni viharji, pre-

tresajoč sedanjo dobro z nezaslišano silovitostjo in tulijo grozeč sv. Cerkvi. Ti viharji ne prihajajo sicer od Sv. Duha, ampak iz demonskega vira, toda Sv. Duh jih bo znal obrniti tudi v dobro. Ti viharji so pokazali, da je bilo mnogo gnilega v političnem, socialnem, pa tudi v družinskem življenju. Saj vemo, da je bil pri mnogih patriotizem, pri drugih vera le še samo zunanja dekoracija. Mnogo je bilo in je še javnega in skritega boja proti človeški družbi in katoliškim verskim nazorom. Upajmo, da bo sedanji vihar binkoštni vihar, ki bo ozračje očistil, krščansko versko življenje izboljšal in moč sv. Cerkve okrepčal. Za okrepčanje verskega duha pa bo treba veliko delati duhovniku, se posluževati vseh mogočih pripomočkov, raznih organizacij itd. Gosp. monsignor dekan Arko je izjavil na konferenci: »Kar smo mladine rešili, smo rešili le po organizacijah, Marijinih družbah, Marijinih vrteih i. dr. Mnogo truda bo stalo, da se hudo, ki se bo povrnilo iz vojske, ne bo širilo, kajti vprašanje je, bo li mogla lepa slovenska hiša še mnogo viharjev prestati, če bota nevera, nenravnost in nesoglasje kot škodljivi črvi razjedali njene korenine. Le pozitivna, trdna vera bo vse socialne, politične in družinske preobrate preživela. V stari tok se svet ne bo povrnil; mnogo dela bo zahtevala nova doba; zlasti duhovniki jo bodo morali dobro razumeti, da vse svoje delovanje modro, previdno pa odločno novim zahtevam prikladno uravnajo. Ni dvomiti, da bodo konference veliko pripomogle; toda zaupati vendar ne

smemo na svojo modrost, marveč vse zaupanje stavimo v pomč od zgoraj, in sicer prav z otroškim zaupanjem; tega nam mnogokrat manjka. — Otroci ne moremo vedno ostati, vendar pa si moramo ohraniti nekatere poteze detinstvenosti. Otroška duša je zaupljiva, nesebična. Vse krščanstvo zahteva detinstvenost. V ljubezni šepetamo: »Oče naš« in smo veseli, da je Bogu všeč naša zaupljivost, da jo odpre, saj je sam rekel: »Ako ne boste kakor otroci.« Zdi se mi pa, da smo v kljub temu vzgojeni že od prve mladosti preveč v strahu, premalo pa v ljubezni in zaupanju do Boga. Vsled tega je v srcu preveč nezaupljivosti, boječnosti, dvoma v božjo očetovsko ljubezen. Brez detinstvenega duha nam manjka tiste zaupljivosti, ki vse svoje skrbi, vse notranje in zunanje zadeve zvrže Nanj in položi v Njegove očetovske roke. Vsled tega izgubi srce navdušenost do zaupljive molitve. Pomanjkanje detinstvenosti stori, da se čutimo nesrečni, zapuščeni, postajamo otožni pri neljubih dogodkih. Že pri otrocih naj bi se negovala bolj ljubezen do Boga kakor strah. Ako se od mladosti vcepi v srce otroška zaupljivost, človeka ne bo vodil le strah, ampak ljubezen do Boga; ne bo se bal samo pogubljenja, marveč veselo upanje zveličanja in sreče pri Bogu ga bo oveseljevalo, krepostno življenje mu bo lahko, pa tudi trpljenje bo sprejel vdano iz dobrotljive roke Očetove. Ali ne kaže sedanji čas pomanjkanja detinstvenosti?» (Dalje prihodnjič.)

32.

Za Goriško.

Vernikom.

Goričani, ki se sedaj polagoma vračajo domov, so Vam poznani. Mnogi so več mesecev med Vami živeli in čujem, da ste z njimi večinoma potrpežljivi in jim izkazovali krščansko ljubezen v dejanju.

Dobri Oče nebeški, ki nas je nekako čudežno obvaroval, da nam ni bilo treba bežati, naj to Vašo ljubezen sprejme kot zahvalo za to nezasluzeno milost. Kar genljivo pa je, kakor slišim z Gorenjskega, da odhajajočim dajete potrebnega semena in tudi raznih živil, kolikor si jih morete še od ust odtrgati. Res, da Vam dotičniki od dobljenih podpor živila vsaj deloma plačujejo, vendar imate pri Bogu zasluženo, da jih hočete sploh oddati in sebe prikrajšati. Naj bi Gorenjce posnemali vsi naši kraji!

Toda ta prva pomoč ne bo zadostovala. Premnogim Goričanom so ob času vojske vsa poslopja razdrli, polja pomandrali in razno blago odnesli. Celo v cerkvah so pobrali ne le mašne plašče, ampak prav posebno vso platneno obleko. Kako bodo mogli vse te škode popraviti? Nevarnost tudi preti, da Goričani dobe pomoč iz tujih rok in bi morali nazadnje svojo zemljo, svoj dom prepustiti tujcem.

Kako lepo je ter kaže krščansko in domovinsko ljubezen, da so naši olikani možje postavili v Ljubljani »kranjski pomožni odbor za obnovitev Goriške«. Ta odbor bo pobiral denarne prispevke, razna orodja in poskrbel za večje domače denarne vire v korist ponesrečenim Goričanom. Mene je odbor naprosil, naj mu v tem oziru pomagam, kar rad storim in zato prosim v Imenu božjem;

1. Tretjo nedeljo po veliki noči, 21. aprila, prispevajte z darovi v cerkvi (v pušico ali pri darovanju) za potrebe ponesrečenih vsak, kolikor more;

2. ako imate kaj orodja za razna kmetijska opravila ali za razne obrte, se ga tudi odrecite za Goričane, kolikor ga morete utrpeti, in ga odpošljite tako, kakor Vam je naročil imenovani odbor v svojem posebnem povabilu;

3. cerkvena predstojništva tudi prosim, če bi mogla od cerkva darovati mašne, še dostojne in porabne obleke: kazule, albe, rokete, korporale, lavabo-rutice itd.

Duhovnike prosim, da bi vernikom moj list prečitali in jih za darove v božjem Imenu vneli. Denarne prispevke sub 1 in mašne predmete sub 3 naj bi nemudoma poslali ljubljanskemu ordinariatu, ki bo poskrbel, da pridejo v prave roke.

Blagoslov vsempočnega Boga, Očeta in Sina in Sv. Duha, naj pride nad Vas in naj ostane vedno nad Vami. Amen.

V Ljubljani, na tiho nedeljo, 17. marca 1918.

† **Anton Bonaventura,**
knezoškof.

33.

Poletni čas.

Poletni čas se prične letos ponedeljek, 15. aprila 1918, ob 2. uri zjutraj in bo jenjal ponedeljek, 16. septembra 1918, ob 3. uri.

Častita cerkvena predstojništva se o tem obveščajo z naročilom, naj potrebno ukrenejo, da se ure pravočasno po tem razpisu uredi.

34.

Birmovanje in kanonična vizitacija.

Sveto birmo bom delil tudi v Cerkljah na Dolenjskem dne 24. aprila, v Banji Loki dne 19. julija in v Kresnicah 14. septembra.

Za vožnjo bo v nekaterih župnijah prav težko, ker ni dobiti ne konj, ne voznikov. Prosim, zadostuje en konj in ako tega ni, bom odpotoval

peš, kar moram v hribovskih župnijah že sedaj večkrat storiti. Edino nosačev za prtljago potrebujem.

V Ljubljani, 18. marca 1918.

† **Anton Bonaventura,**
knezoškof.

35.

Novomašniki leta 1918.

V smislu in po določbah sv. Cerkve (Conc. Trident. Sess. XXIII., Cap. V. de Ref., et Constit. Apostol. Sedes ddo. 22. Octobris 1869, Art. II.) naj se po vseh župnijskih in redovniških cerkvah dne 7. aprila (belo nedeljo) 1918 razglasé letošnji novomašniki. Hkrati naj se vernikom toplo priporoči, da naj prav goreče molijo za novoposvečence, da bi bili duhovniki po Srcu Gospodovem.

Posvečeni bodo v mašnike naslednji gg. bogoslovci:

a) Iz IV. leta:

1. Valentin Bertonec iz Dobrave pri Kropi.
2. Albin Gnidovec iz Ajdovca.
3. Leopold Govekar iz Smlednika.
4. Jožef Logar iz Železnikov.
5. Ciril Milavec iz Planine.
6. Andrej Šavli iz Ljubljane.
7. Anton Pavlič iz Selc.

8. Pavel Podbregar iz Moravč (r. v Spod. Tuhinju).

9. Frančišek Presetnik z Ježice.

10. Martin Radoš z Radovice.

11. Frančišek Rožič s Koroške Bele.

b) Iz III. leta:

12. Janez Jeretina iz Doba.

13. Jožef Oven iz Št. Jurija (r. v Št. Vidu).

14. Jožef Pelè z Vrhpolja pri Moravčah.

15. Jakob Šolar iz Selc.

Subdijakonati bodo prejeli dne 14. aprila (2. nedeljo po vel. noči), dijakonat 25. maja (kvartno soboto po binkošti), prezbiterat v nedeljo 2. junija 1918.

Gg. Oven in Šolar bosta mašništvo prejela šele konec avgusta zaradi nedostatka kanonične starosti.

Slovstvo.

Misijonski koledar za navadno leto 1918. I. letnik. Izdala »Misijonska zveza«. V Ljubljani 1917. Str. 104. Cena 2 K.

Vsebina: Koledar. — Misijonska misel. — Misijonska misel na Slovenskem. — Ugovori zoper misijonsko delo. — Slovenski misijonarji: v Ameriki, v Afriki, v Aziji; v prejšnjih časih. — Slovenska Misijonska zveza. — Še nekaj pojasnil o Misijonski zvezi. — Trojna velika nevarnost: razkol, protestantizem, islam. — Misijonstvo v Avstriji. — Misijonski razgled. — Misijonar-kardinal Viljem Masaja. — Biseri iz jutrovega morja. — Važno za dobrotnike misijonov. — Poslednja volja Gospodova. — Utemeljitelji in ustanovniki Misijonske zveze. — Knjigo krasi 22 slik; med njimi so prav zanimivi portreti slovenskih misijonarjev.

Vestnik Dejanja sv. Detinstva. Zvezek 38. Letno poročilo slovenskim deležnikom za l. 1917. A. Čadež, škofijski voditelj »Dejanja sv. Detinstva«. V Ljubljani 1918. Samozaložba. Natisnila Katoliška tiskarna. Str. 64.

Vsebina: Pojdi pome! — Učite vse narode. — Pomislí! — Nujna zadeva. — Poročila iz misijonskih krajev. — Za pouk in razvedrilo. — Drobline. — Seznam župnij in njihovih nabirk za »Dejanje sv. Detinstva« l. 1917. Nabralo se je v ljubljanski škofiji 7133 K 95 vin., v drugih krajih 836 K 79 vin., P. Klarus Rottmann v Mariboru je nabral 586 K.

Na poti v večnost. Spisal L. Poulin. Iz francoščine prevedla in izdala Marijina družba v ljubljanskem semenišču. V Ljubljani 1917. Založila Katoliška bukvarna. Natisnila Katoliška tiskarna. Str. 220.

V uvodu pravi pisatelj: »Te vždihe, te želje, to žejo po večnem, to hrepenenje po Bogu, to smo hoteli popisati, zbrati in poviti kakor v prijetnodišeč šopek, ki naj bi bil balzam ranjenim in trpečim srcem. Obenem smo upali oživiti v velikih potezah, v živi luči spomin na večnost pri tistih, ki omahujejo, obupavajo pod težo življenja.« Delce hoče: »znova dvigniti upadli pogum, podpreti na strmi stezi dolžnosti oslabelega, olajšati trpljenje, umiriti boječo vest, zadušiti vstajajoče tožbe« itd.

Vsebina: Kvišku srca! — Podoba tega sveta preide. — Proti domu. — Zmisel življenja. — Trpljenje. — Na poti. — Boj. — Smrtni boj srca. — Veliko pohujšanje. — Podoba Kristusova. — Solze Jezusove. — Pred križem. — Trpljenje Gospodovo. — Žarek od zgoraj. — Sovražnik. — Ob grobu kleče. — Kes. — O poslednji sodbi. — Kraj strahu in groze. — Vice. — Svit jutranje zarje. — Ustanovitev božjega kraljestva na zemlji. — V Petrovem čolnu. — Sidro upanja. — Smrt, kako jasna si! — Kako prihaja ljubezen iz nebes in se vrača zopet tja. — Pot v nebesa. — Gorečnost za rešitev duše. — Raj.

Škofijska kronika.

Pontifikalna maša z zahvalnico je bila v ljubljanski stolnici dne 13. marca povodom rojstva (dne 10. marca) cesarskega princa Karola Ludovika.

Prezentiran je za župnika v Trnovem v Ljubljani g. Frančišek Finžgar, župnik v Sori.

Imenovan je za župnega upravitelja na Planini pri Vipavi g. Ivan Maierhofer, bivši župnik krške škofije, sedaj v vojni službi, in g. Josip Markič, kaplan v Boštanju, za župnega upravitelja v Podkrajju.

Premeščena sta g. Franc Frakelj, kaplan v Vremah, v Hrenovice; g. Josip Kres iz Hrenovic v Vodice.

V vojno službo je bil poklican g. Franc Zorko, kaplan v Vodicah.

Nižja redova eksorcistov in akolitov so prejeli v knezoškofijski kapeli dne 10. marca: gg. Čepon Anton, Gabrejna Franc, Kolenec Franc, Pleša Franc, Raztresen Janez, Trpin Fran, fr. Pacifik Kokolj, fr. Alban Bukovec, fr. Josip Aljančič.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 27. marca 1918.

Vsebina: 30. Codex iuris canonici. — 31. Poročilo o konferencah Sodal. SS. Cordis Jesu za leto 1917. — 32. Za Goriško. — 33. Poletni čas. — 34. Birmovanje in kanonična vizitacija. — 35. Novomašniki leta 1918. — 36. Slovstvo. — 37. Škofijska kronika.